

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/75/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719204415
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6719204415.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX O., zastúpený: JUDr. Ján Krnáč, advokát, so sídlom Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 151 700, o náhradu škody 15.264,- EUR s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 18. mája 2021, č. k.: 12C/30/2019-215, v spojení s opravným uznesením zo dňa 18. mája 2021, č. k.: 12C/30/2019-223, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku I. v časti o uložení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 5 %-ný úrok z omeškania ročne zo sumy 13.356,- Eur od 16.05.2019 do zaplatenia a 5 %-ný úrok z omeškania ročne zo sumy 1.908,- Eur od 06.01.2021, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ako aj vo výroku III. z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 15.264,- Eur s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 13.356,- Eur od 16.05.2019 do zaplatenia, s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.908,- Eur od 06.01.2021, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

II. Vo zvyšnej časti príslušenstva súd žalobu zamietá.

III. Súd priznáva žalobcovi právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 percent.“

2. Opravným uznesením z toho istého dňa, č. k.: 12C/30/2019-223 opravil rozsudok v časti príslušenstva tak, že:

„I. Súd opravuje výrok rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 12C/30/2019-215 zo dňa 18.05.2021 v časti príslušenstva, ktorý znie:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 15.264,- EUR s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 13.356,- EUR od 16.05.2019 do zaplatenia, s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.908,- EUR od 30.12.2020 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia“.

II. Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok 12C/30/2019-215 nedotknutý.“

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 13.356 EUR titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia spolu s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 16.05.2019 do zaplatenia v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 13.03.2018, kedy utrpel poškodenie zdravia s následným sťažením spoločenského uplatnenia. Na preukázanie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobca predložil odborné vyjadrenie č. 9/2019 zo dňa 18.03.2019, vypracované Q. Q. Z., znalcom v odbore zdravotníctvo - farmácia, odvetvie chirurgia, na celkový počet 845 bodov, predstavujúcich pri hodnote 1 bod 19,08 EUR po zákonom zaokrúhlení sumu 16.123 EUR. Označenú náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia si žalobca uplatnil u žalovanej v rámci povinného zmluvného poistenia podaním na uplatnenie nárokov škody zo dňa 28.03.2019. Žalovaná poisťovňa dňa 23.04.2019 oznámila, že žalobcovi uhradí sumu 2.767 EUR ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za položkou číslo 304a pourazové obmedzenie hybnosti chrčtice

lahké. Následne aj vo vyjadrení zo dňa 04.09.2019 odmietla škodu podľa položky 255 a žiadala doložiť kompletnú zdravotnú dokumentáciu z odboru psychiatrie. Žalovaný uhradil žalobcovi sumu 2.767 EUR, neuhradených zostalo 13.356 EUR za položku 255.

4. Podaním zo dňa 08.01.2021 žalobca zmenil žalobu. Žiadal zaplatiť sumu 15.264,- EUR od 16.05.2019 do zaplatenia. Okresný súd Zvolen pripustil zmenu žaloby uznesením č. k.: 12C/30/2019-160 zo dňa 01.02.2021.

5. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

6. Po vykonanom dokazovaní okresný súd žalobe vyhovel, keď na základe vykonaného dokazovania mal preukázaný žalovaný nárok, nakoľko z nariadeného znaleckého dokazovania a následného vypočutia znalcov vyplynulo, že žalobca má nárok aj na položku 255, ktorá predstavuje vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesňových situácií, pričom znalkyňa navýšila hodnotenie na 800 bodov. Súd zároveň rozhodol o úroku z omeškania a trovách konania.

7. Proti rozsudku ako aj opravnému uzneseniu sa odvolal žalovaný. Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením žiadal zmeniť tak, že žalobu v časti priznaných úrokov z omeškania zamietne, alternatívne v napadnutej časti zruší rozsudok a vec vráti súdu prvej inštancie. Odvolanie odôvodnil s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), h) d) CSP.

8. Zdôraznil, že v konaní namietol požadované úroky z omeškania, pričom odkázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/212/2017 z 26. februára 2019 a 3Cdo/145/2017 z 22. novembra 2018 s poukazom na to, že žalobca si sumy, ktoré boli predmetom konania, uplatnil listom zo dňa 28. 3. 2019, doručeným žalovanému dňa 1. 4. 2019, na čo žalovaný reagoval v trojmesačnej zákonnej lehote listom zo dňa 23. 4. 2019.

9. Poukázal na to, že voči žalovanému ako poisťovateľovi si môže poškodený - žalobca uplatňovať úrok z omeškania podľa ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. len vtedy, ak poisťovateľ poruší svoju povinnosť uvedenú v ustanovení § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného škodovej udalosti: a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný; b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

10. Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa ods. 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. Žalovaný si listom zo dňa 23. 4. 2019, ktorý bol doručený právnomu zástupcovi žalobcu dňa 15. 5. 2019, splnil svoju povinnosť uloženú mu v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. a oznámil žalobcovi, že mu poskytol plnenie vo výške 477 EUR titulom bolestného a 2.767 EUR titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom vysvetlil dôvod, pre ktorý nebolo možné poskytnúť plnenie vo výške 13.356 EUR s poukazom na položku číslo 255.

11. Nakoľko žalovaný neporušil svoju povinnosť, nie je možné priznať žalobcovi úrok z omeškania, pretože ten si môže uplatniť poškodený - žalobca len za splnenia zákonných predpokladov uvedených v § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z. z.. V tejto súvislosti žalovaný odkázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22. 11. 2018, 1Cdo/212/2017 zo dňa 26. 2. 2019.

12. Podľa názoru žalovaného námietka vo vzťahu k úrokom z omeškania má pre rozhodnutie podstatný význam, ide o zásadnú námietku, s ktorou sa súd vo svojom rozhodnutí náležite nezaoberal. Taktiež súd sa nerozoberal s judikatúrou, na ktorú žalovaný poukázal. V tejto súvislosti poukázal na strohé odôvodnenie v bode 47 odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu. Taktiež poukázal na čl. 2 ods. 2 CSP, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu v zmysle § 220 ods. 3 CSP.

13. K argumentom žalobcu, ktorý poukázal na § 24 a § 25 zákona 576/2004 Z. z. o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a v nadväznosti na to na neoprávnené požadovanie zdravotnej dokumentácie žalovaným, vyslovil názor, že táto argumentácia neobstojí, pretože žalovaný zdravotnú dokumentáciu nežiadal od poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa citovaných ustanovení, ale túto žiadal od poškodeného - žalobcu podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom

poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v zmysle ktorého má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení. Povinnosť preukázať nárok na náhradu škody poškodenému ukladá aj ustanovenie § 15 ods. 1 citovaného zákona. Je povinnosťou poškodeného uplatnený nárok bez akýchkoľvek pochybností preukázať a poskytnúť poisťovateľovi súčinnosť. V danom spore ide o nárok na náhradu škody na zdraví, kde poisťovateľ má sťažené postavenie ohľadom posudzovania a skúmania oprávnenosti uplatnených nárokov na rozdiel od náhrady škody napr. pri motorovom vozidle. Ak má poskytovať poistného plnenia dôvodné pochybnosti o oprávnenosti uplatneného nároku poškodeného (zo správy o nehode spísanej účastníkmi škodovej udalosti nevyplývalo, že by došlo k poškodeniu zdravia žalobcu, v hlásení poistnej udalosti žalobca uviedol, že k zraneniu nedošlo, zo správy OR PZ Zvolen zo dňa 14. 7. 2018 vyplynulo, že išlo len o škodovú udalosť bez zranenia účastníkov nehody a v rozpore s týmito dokladmi žalobca požadoval náhradu za položku číslo 255 z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle odborného vyjadrenia Q.. Z. - traumatológia, ktorý len prevzal jedinú lekársku správu psychiatricky Q.. B.), je poisťovateľ oprávnený trvať na preukázaní uplatnených nárokov a s náležitou odbornou starostlivosťou posudzovať ich oprávnenosť. Žalovaného dôvodné pochybnosti rozpory boli vysvetlené až následne znalkyňou ustanovenou v tomto súdnom konaní. Bolo by neprípustné, aby poisťovateľ bez akéhokoľvek skúmania preplácal nároky poškodených.

14. V tejto súvislosti poukázal na citáciu rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22. 11. 2018, kde uviedol, že správnosť záveru poisťovateľa v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietol poskytnúť plnenie, je irelevantný. Žalovaný je toho názoru, že okresný súd mal postupovať podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do pätnástich dní po skončení prešetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. Žalovaný sa môže dostať do omeškania až po uplynutí lehoty na poskytnutie poistného plnenia uvedenej v doručenom právoplatnom rozsudku.

15. Vo vzťahu k trovám konania žiadal rozhodnúť s prihliadnutím na procesný úspech strán sporu s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 4. 2004, sp. zn. 1MCdo/1/2004, podľa ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za neúspech v pomerne nepatrnej časti podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p., ale za čiastočný úspech podľa § 142 ods. 2 O. s. p..

16. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že odvolacie námietky obsiahnuté v odvolaní nekorešponujú so skutkovým a právnym stavom veci. Tvrdenie o tom, že v rámci šetrenia škodovej udalosti a odmietnutia poskytnutia plnenia titulom náhrady škody neporušil žiadne povinnosti, a preto sa nedostal do omeškania s plnením náhrady škody, nie je kompatibilné so zisteným a preukázaným skutkovým stavom. Žalobca preukázal všetky náležitosti a predpoklady nároku. Vzhľadom na odmietavé postoje žalovanej bol poškodený žalobca nútený domáhať sa nároku na súde.

17. Poukázal na zákon č. 437/2004 Z. z., keď rozhodujúcim dôkazom preukazujúcim nárok na náhradu škody je lekársky posudok, prípadne odborné vyjadrenie, či znalecký posudok. Odborné vyjadrenie znalca doložené žalobcom predstavuje po obsahovej a formálnej stránke zákonom predpísaným dôkaz, ktorým sa preukazuje nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia.

18. Súčasťou tohto vyjadrenia bola aj lekárska správa psychiatricky, ktorá stav poškodeného ustálila ako post traumatickú stresovú poruchu s následkami práve v spojení s dopravnou nehodou. Žalovaný nebol a nie je oprávnený od poškodeného požadovať, skúmať a nahliadať do jeho zdravotnej dokumentácie, vylučuje to právna úprava § 24 a § 25 zákona č. 576/2004 Z. z..

19. Žalovaný nevzniesol a nepreukázal existenciu dôvodných a vecných pochybností o správnosti odborného posudku o sťažení spoločenského uplatnenia žalobcu. Pokiaľ by žalovaný mal dôvodné pochybnosti o správnosti posudku predloženého poškodeným, tento sa nebránil tomu, aby poisťovňa požiadala o opakované vypracovanie posudku o sťažení ošetrojúceho lekára poškodeného, prípadne znalca. Nie je objektívne a korektné ani tvrdenie žalovaného, že nepreukázal nárok, resp. nepredložil požadované dôkazy na preukázanie nároku podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z. z.. Je opodstatnený záver o nesplnení si povinnosti poisťovne podľa § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 6 zákona č. 437/2007 Z. z. a § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z.. Zvýraznil, že žalovaný nebol ochotný poskytnúť žalobcovi plnenie titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (za položku č. 255) ani po obdržaní znaleckého posudku nariadeného súdom, ani po rozsiahlom a podrobnom výsluchu znalkyne na pojednávaní a k úhrade istiny pristúpil až po obdržaní písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej

inštancie. Z tohto dôvodu považuje správanie poisťovne za účelové a tendenčné. Podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa ods. 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. Tento zákon aplikáciu § 517 ods. 2 OZ nevyklučuje a ani použitím výkladových metód nemožno dospieť k opozitnému záveru. Ak by ust. § 11 ods. 8 citovaného zákona sankcionovalo napr. len nesplnenie nepeňažnej povinnosti zo strany poisťovateľa, neexistuje racionálny a zákonný predpoklad pre záver, v zmysle ktorého by sa nemalo sankcionovať ani omeškanie s peňažným plnením podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z..

20. Vo vzťahu k náhrade trov konania poukázal na to, že ani po nadobudnutí účinnosti CSP nedošlo k žiadnej zmene, keď vo vzťahu k predmetu konania mal žalobca plný úspech v ťažiskovej časti konania týkajúceho sa základu nároku, úplný úspech v časti konania vo výške samotnej náhrady a takmer celý úspech vo vzťahu k úrokom z omeškania. Poukázal na dôvodovú správu a komentár k CSP, podľa ktorého ak výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku, vtedy nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ad absurdum zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledkov na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Za vhodné riešenie sa považuje postup, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy.

21. V replike žalovaný poukázal na § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov. Rozhodujúcim dokladom preukazujúcim nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je podľa týchto ustanovení lekársky posudok spĺňajúci vyššie uvedené náležitosti.

22. Žalobca dňa 1. 4. 2019 predložil žalovanému odborné vyjadrenie vypracované Q.. Q. Z., znalcom v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie traumatológia, ktoré zároveň obsahovalo hodnotenie položky číslo 255, ktoré hodnotenie sa vymyká špecializácii posudzujúceho znalca. Aj z výsluchu Q.. Q. Z. na pojednávaní vyplynulo, že pri spracovaní tohto odborného vyjadrenia nevedel, či mal k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu a pri osobnom vyšetrení sa zameriaval na obmedzenie hybnosti spadajúce pod jeho špecializáciu. Neoveroval psychické problémy žalobcu a vychádzal pri hodnotení z jedinej správy psychiatričky Q.. B.. Tieto skutočnosti výrazne spochybnili správnosť predloženého odborného vyjadrenia a nepreukazovali príčinnú súvislosť psychických problémov žalobcu s dopravnou nehodou. Nemožno vytýkať žalovanému, že v snahe o objektívne a správne posúdenie uplatneného, avšak nepreukázaného pochybného nároku žalobcu ohľadom položky č. 255 požadoval v rámci likvidačného procesu od žalobcu predloženie ďalších dokladov.

23. K argumentácii žalobcu vo vzťahu k § 24 a § 25 zákona č. 576/2004 Z. z. žalovaný opätovne poukázal na to, že žalobca si zamieňa povinnosti poškodeného pri uplatňovaní a preukazovaní svojich nárokov na náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z. s poskytovaním zdravotnej dokumentácie zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004. Žalovaný zdôraznil, že zdravotnú dokumentáciu nepožadoval od poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa namietaných ustanovení, ale od poškodeného - žalobcu v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z..

24. Žalobca v duplike zotrval na svojich tvrdeniach a argumentoch pričom k námietke žalovaného vo vzťahu k dôkazu, odbornému vyjadreniu, uviedol, že v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. je rozhodujúcim dokladom (dôkazom) preukazujúcim nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia lekársky posudok, prípadne odborné vyjadrenie, či znalecký posudok. Odborné vyjadrenie znalca doložené poškodeným žalobcom bolo po obsahovej a formálnej stránke zákonným predpísaným dôkazom preukazujúcim nárok na náhradu škody titulom SSU a spĺňa všetky atribúty kladené naň zákonnou úpravou v zmysle § 7, 8, 10 zákona č. 437/2004 Z. z.. Použitie položky č. 255 vyplynulo z obsahu lekárskej správy psychiatričky.

25. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

26. Žalobca podaným odvolaním namietal výrok rozhodnutia, ktorý sa dotýka úrokov z omeškania. Okresný súd rozhodnutie o úrokoch z omeškania odôvodnil v bode 47 tak že: „Žalobca si uplatňoval omeškanie od 16.05.2019 do zaplatenia, súd priznal omeškanie z pôvodne uplatnenej sumy 13.356,- EUR od 16.05.2019 do zaplatenia. Žaloba bola rozšírená o sumu 1.908,- EUR podaním zo dňa 08.01.2021. Žalovaný sa dostal do omeškania od nasledujúceho dňa po doručení znaleckého posudku,

ktorý mu bol doručený 29.12.2020, čiže od nasledujúceho dňa od 30.12.2020, a preto z tejto sumy je povinný zaplatiť žalobcovi 5 %-ný úrok z omeškania ročne zo sumy 1.908,- EUR od 30.12.2020, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

27. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom

28. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

29. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola v odôvodnení rozhodnutia daná odpoveď. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15. júla 2010, sp. zn. 5 Cdo 106/2010).

30. Za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu aj situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. nález Ústavného súdu SR z 3. októbra 2012, sp. zn. I. ÚS 33/2012).

31. Povinnosť konajúceho súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, v ktorom sa vysporiada so všetkými zásadnými otázkami konania, je pritom súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie a spravodlivý proces, pričom absenciu náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia je nutné kvalifikovať ako „deneatio iustitiae“, t. j. popretie spravodlivosti. Napádaný rozsudok v napadnutej časti trpí takými vadami, ktoré majú za následok jeho nepreskúmateľnosť, nesprávne rozhodnutie vo veci a nezákonnosť samotného rozsudku.

32. Okresný súd rozhodnutie o úrokoch z omeškania v prvej časti úroku žiadnym spôsobom neodôvodnil, v druhej časti úrok priznal s odkazom na dátum doručenia znaleckého posudku, 29. 12. 2020, pričom neuviedol, ako dospel k záveru, že žalovaný je, odkedy a prečo v omeškaní. Síce na 7 stranách rozsudku odcitoval rôzne ustanovenia právnych noriem, avšak pri rozhodovaní ich nijako neaplikoval. Len citáciu právnych noriem bez vzťahu k zistenému skutkovému stavu nemožno považovať za správnu, naviac, ak súd nepoužije podstatnú právnu normu, ktorá sa týka vzniku nároku na úrok z omeškania a k úprave plnenia ako takého a jeho oneskorenia. Rozhodnutie v napadnutej časti je preto nepreskúmateľné a odvolací súd ho musel zrušiť.

33. Podľa § 517 ods. 1 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

34. Dlžník sa dostane do omeškania vtedy, ak svoj dlh nesplní riadne (t.j. nesplní všetky náležitosti ustanovené o predmete, spôsobe, mieste splnenia toho, kto mal splniť alebo komu sa malo plniť a pod.) a ak dlh nesplní včas (t.j. v určenom čase). Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, veriteľ má právo požadovať úroky z omeškania, pokiaľ nie je ustanovená povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania. Úroky z omeškania sa platia až do zániku pohľadávky splnením (§ 559).

35. V zmysle § 559 OZ (1) Splnením dlh zanikne. (2) Dlžník musí byť splnený riadne a včas.

36. Ak dlh nie je splnený riadne a včas, dochádza k omeškaniu dlžníka. V danom prípade je rozhodujúce, kedy nastala splatnosť záväzku. Splatnosť môže vyplývať z dohody strán, zo zákona alebo z rozhodnutia súdu, či iného orgánu verejnej moci. Preto je relevantná otázka, kedy mal žalovaný plniť. Do úvahy prichádza predovšetkým splatnosť vyplývajúca zo zákona. Občiansky zákonník v § 788 a nasl. upravuje poisťné zmluvy.

37. Ust. § 797 OZ upravuje všeobecne, že: (2) Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť). (3) Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poistiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poistiteľ o poistnej udalosti dozvedel, je poistiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok. (4) Ak poistiteľ odmietol plniť čo i len z časti, je povinný uviesť dôvod neplnenia alebo zníženia plnenia; tento dôvod nie je možné dodatočne meniť.

38. Podľa § 789 ods. 2 OZ osobitný predpis môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (povinné zmluvné poistenie).

39. Takýmto predpisom je zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Občiansky zákonník predstavuje všeobecnú právnu normu. Vzťah zákona vymedzuje ust. § 1 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy. Poznámka odkazuje na Občiansky zákonník a zákon o poisťovníctve. Tzn., že ak zákon č. 381/2001 Z. z. neustanovuje inak, treba aplikovať osobitné predpisy, za ktoré v prípade poistenia predovšetkým treba považovať ustanovenia Občianskeho zákonníka § 788 a nasledujúce OZ, prípadne ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 788 OZ neustanovuje inak.

40. Zákon č. 381/2001 Z. z. má právnu úpravu týkajúcu sa práv a povinností z tohto vzťahu, je teda voči Občianskemu zákonníku v postavení lex specialis.

41. Podľa § 11 ods. 6 cit. zákona poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti: a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

42. Z citovaného ustanovenia vyplýva postup poisťovne. Žalovaný tak mal povinnosť predovšetkým do 3 mesiacov odo dňa oznámenia žalobcu o škodovej udalosti v zmysle písm. a) dokončiť vyšetrenie, v ktorom zisťoval predovšetkým rozsah povinnosti plniť a v závislosti od týchto zistení vyplynula oznamovacia povinnosť, teda žalobcovi oznámiť výšku plnenia, ale iba za podmienky, ak bol nárok a rozsah preukázaný. Odvolací súd zdôrazňuje, že poškodený je povinný nárok na náhradu škody preukázať, pričom pod preukázaním nároku treba rozumieť povinnosť preukázať vznik škody, vznik poistnej udalosti, príčinnú súvislosť medzi poistnou udalosťou a vznikom škody a to, že ku škode došlo v čase trvania poistenia. Dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného, a to sa netýka iba základu samotného nároku, ale aj jeho výšky. Podľa § 15 ods. 1 náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

43. V zmysle § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001 Z. z. ak poisťovateľ nespĺní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

44. Pokiaľ poškodený neunesie v tomto smere dôkazné bremeno (písm. b), poisťovňa mu vysvetlí, prečo odmietla plnenie, resp. kde odmietla plniť z dôvodu nepreukázania rozsahu povinnosti, v rozhodovanom prípade to bola položka č. 255 súvisiaca s psychickými následkami po dopravnej nehode. Žalovaný mohol takto postupovať, nakoľko mal vážne pochybnosti o uplatnenom nároku vo vzťahu k priebehu nehody, keď poškodenie zdravia nebolo konštatované ani samotným žalobcom v protokole o nehode ani zo záverov PZ. Žalovaný tak splnil povinnosť uloženú v § 11 ods. 6 zákona. Ak mal pochybnosti o danom rozsahu plnenia, v súlade so zákonom odmietol plnenie v tomto rozsahu a pristúpil k vysvetleniu. Dôvody, pre ktoré žalovaný odmietol plniť, sú irelevantné a argumentácia žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu nie je relevantná. Žalovaný si svoje povinnosti splnil, preto sa nemohol dostať do omeškania.

45. Podľa čl. 2 CSP (1) Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. (2) Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. (3) Ak sa spor na základe prihladnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

46. Ako správne argumentuje žalovaný, Najvyšší súd SR v obdobných veciach rozhodol rozsudkom zo dňa 22. 11. 2018 sp. zn. 3Cdo/145/2017, rozsudkom zo dňa 26. 2. 2019, sp. zn. 1Cdo/212/2017, kedy vyslovil záver vo vzťahu k omeškaniu s plnením poisťovne. Okresný súd nerozhodol podľa očakávania v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, odklonil sa, pričom rozhodnutie žiadnym spôsobom neodôvodnil. Podľa § 220 ods. 3 CSP platí, že ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Okresný súd takto nepostupoval, preto nemožno ani preskúmať úvahy súdu, ktoré ho k rozhodnutiu vo vzťahu k rozhodnutiu o povinnosti platiť úroky z omeškania viedli. Z tohto dôvodu ani strany nemohli patrične reagovať v prípadnom opravnom prostriedku.

47. Na doplnenie odvolací súd poukazuje na právnu úpravu v § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorej poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

48. V zmysle daného ustanovenia sa môže dostať žalovaný do omeškania len s predpokladmi súvisiacimi s doručením rozsudku a uloženou lehotou na plnenie.

49. K argumentácii žalobcu uvedenej vo vyjadrení vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. k včasnosti plnenia vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že tvrdené skutočnosti majú vplyv na žalobcovu dôkazné bremeno o preukázaní nároku a výšky, ktoré žalovaný vyhodnotil ako nedostatočné, preto odmietol plniť. K argumentu žalovaného vo vzťahu k dôkazu, ktorým sa preukazuje výška bodového ohodnotenia SSU, odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by sa mohlo vychádzať iba z lekárskej správy, išlo by o formalistický výklad. Nič nebráni strane sporu obrátiť sa na znalca na podanie znaleckého posudku. Q. Z. ho síce nazval ako odborné vyjadrenie, ale z obsahu je zrejmé, že ho podáva ako znalec so všetkými náležitosťami, obsahové vyjadrenie posudku nepochybne je znaleckým posudkom. Znalecký posudok možno považovať za vyšší štandard pri preukazovaní nároku, ako lekárske posudok.

50. V § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je výslovne uvedené, že náhrada za bolestné a SSU sa poskytuje (aj) na základe znaleckého posudku, v prípade nejasnosti a nezrozumiteľnosti právnej normy (napr. ak pripúšťa viaceré interpretácie), nie je možné odmietnuť náhradu na základe predloženého znaleckého posudku. Dané tvrdenie verifikuje taktiež rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 1.7.2010, sp. zn. 8Sžp/1/2010, podľa ktorého „(...) nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy - účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy.“

51. Uplatnením nároku na náhradu škody na zdraví výlučne zo znaleckého posudku poškodený neporuší žiadne ustanovenie zákona č. 437/2004 Z. z., pričom jeho postup je súladný s čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. V zmysle ustálenej právnej doktríny nie je možné vychádzať z doslovného znenia zákona, ale naopak je nevyhnutné sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov materiálneho právneho štátu. Uvedené osvedčuje tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.11.2011, sp. zn. 5Cdo/212/2010, podľa ktorého: „Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná. Nie je preto možné tolerovať orgánom verejnej moci (...) pri interpretácii zákonných ustanovení, prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti.“ Prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem vedie podľa názoru autora k nespravodlivému záveru a následnému porušeniu základných práv poškodeného.

52. Žalovaný v odvolaní namietal nesprávne rozhodnutie o trovách vo vzťahu k úroku z omeškania. Žalobca s názorom žalovaného nesúhlasí, argumentuje dôvodovou správou ako aj komentárom k CSP, pričom opomína skutočnosť, že v danom prípade nejde vo vzťahu k úrokom z omeškania o situáciu, keď úspech vo veci, resp. výška plnenia závisí od znaleckého posudku, či úvahy súdu. To by sa týkalo len priznanej istiny, avšak nemožno to bez ďalšieho vzťahovať na uplatnený nárok na úhradu úroku z omeškania, pretože plnenie úroku nezávisí od úvahy súdu. Ak žalobca odkazuje na komentár CSP, tak odvolací súd naň tiež odkazuje, keď „Zásada úspechu sa uplatní aj v otázke príslušenstva uplatneného nároku. Aby strane mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, je potrebné, aby bola plne úspešná aj v príslušenstve uplatneného nároku.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 928 s.). Ak strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Nemôže

teda úspech žalobcu v spore týkajúcom sa iba niektorého nároku založiť právo na náhradu trov konania vo všetkých nárokoch. Súd v takomto prípade rozhoduje dvoma samostatnými výrokmi.

53. Procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p., ale za „čiasočný úspech“ v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. (teraz § 255 ods. 2 CSP) R 34/2005. Citovaný judikát je aplikovateľný aj v podmienkach CSP. Preto pri rozhodovaní o trovách konania ho okresný súd bude akceptovať.

54. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,

- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.